

Delegering av arbeidsoppgaver til annet personell

§ 8 Pasientbehandling

En pasient har krav på tannlegens råd og veiledning. Tannlegen skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra tannlegens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjon for øvrig. Overflødig eller unødig kostbar behandling må ikke finne sted. Behandlingen bør baseres på gjensidig tillit og skal bygge på informert samtykke.

Offentlige og private tannklinikker er etter hvert blitt til store enheter med mange ansatte med forskjellig kompetanse. Pasientene blir innkalt til behandling skriftlig eller på SMS, men ofte kun med klinikkens navn. Hvem er det som skal behandle pasienten? Er det en tannlege, en tannpleier eller en tannhelsesekretær? Det kan være vanskelig for pasientene å vite hvilken utdanning behandleren har.

I store tannklinikker er god økonomisk inntjening ofte et overordnet mål. Stadig oftere hører vi at det er blitt vanlig å lære opp tannhelsesekretærer til å jobbe selvstendig med pasienter. En flink tannhelsesekretær er en god ressurs som kan brukes til enklere arbeidsoppgaver som eksempelvis antagolistavtrykk, duraphatpensling og hygieneinstruksjon, forutsatt at dette gjøres på delegasjon fra tannlegen som står ansvarlig for behandlingen.

Så hører vi om klinikker der sekretærene foretar den årlige undersøkelsen av pasientene, der sekretæren setter anestesi, lager midlertidige kroner, tar

avtrykk til fast protetik og pusser fyllinger. Tannlegen kan springe mellom kontorene og la boret jobbe.

Vi hører om kjeveortopedklinikker der det utløses Helfo-refusjoner på dager der kjeveortopedene ikke er til stede og hjelpepersonell jobber på klinikken. Det kan sikkert være gode argumenter for å gjøre dette, deriblant økonomi, men dette er ikke innenfor regelverket. Vi kan godt lage oss en fornuftig argumentasjonsrekke (jf. Om moralsk nøytralisering, Tidende nr. 5, 2015 og nr. 5, 2016), men i møte med myndigheter hjelper ikke det.

Tannpleiere har kompetanse til å foreta årlige undersøkelser av for eksempel barn og unge. Mange foreldre tror da at barnet er under tilsyn av en tannlege i Den offentlige tannhelse-tjenesten, mens det i realiteten er en tannpleier.

Vi hører om tannpleiere som læres opp til å preparere kroner og ta digitale avtrykk. Det forekommer boring og fyllingsterapi. Hvis man har lært seg å fisisurførsegle må man vel kunne legge en liten fylling. Eller en stor?

Mener vi som yrkesgruppe at dette er bra og er det innenfor § 8 der det blant annet står: «...i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes»?

Hvis mange tannleger legger opp til en slik behandlingsform, verdsetter vi ikke vår egen utdanning. På sikt undergraver vi vår profesjonalitet og egen troverdighet. Tannleger har generelt en høy grad av tillit i befolkningen. Denne tilli-

ten er bygd over tid og NTFs etiske regler er en støttespiller for at vi også i fremtiden skal ha høy troverdighet og tillit.

Pasientene har krav på å få den kompetanse som forventes av den som behandler pasienten, og tannlegen har et ansvar for å tilby pasientene forsvarlig behandling.

Vi innehar en lang og spesialisert profesjonsutdanning, og er opplært til å utføre og beherske kompliserte, og i stor grad irreversible, arbeidsoppgaver. Dette er oppgaver som ikke uten videre kan overlates til opplært personell uten tannlegeutdanning.

Det vil alltid være tannlegen som har det faglige ansvar for den behandling som gis på den enkelte tannklinik.

Helsepersonelloven (§5) gir muligheter for å overlate enkelte oppgaver til annet helsepersonell, hvis det er forsvarlig ut fra oppgavens art, personells kvalifikasjoner og den oppfølging som gis. Medhjelpere er underlagt helsepersonells kontroll og tilsyn. Mye tyder på at dette er gått for langt på noen områder. Tannleger og den samlede tannhelse-tjenesten som bransje vil tjene på å være profesjonelle, kompetente og utøve praksis som viser gjensidig respekt og tillit til våre brukere. Vår kompetanse bør ha så høy kvalitet at våre pasienter skal merke hva deres tannlege betyr for egen helse og velvære.

Maria E. Alvenes
Lasse Hove

NTFs Råd for tannlegeetik